BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

GUERINI ORTOGR·ET DE
VERBORŨ SIGNIFI
CATIONE

1462

1462

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

ORTHOGROPHIE TRACTATVS.

QVoniam recta scriptura q̃na g̃ca appellatoe orthogrophyam dicam p̃me videt ad orationis offm accedẽ. no putam hac ptem ab his esse negligendam. q no solum indicendo eloquentes sed inscribendo & volunt accuratissime videri. Nam ut corpora q̃dam formosa dicimus si ptes que eminentiores esse videnẽ sit anteã decenter atq; apte compositæ. Mimme pulcra & appellem nisi ora interse membra a summo usq; imũ cõsentiant. Ita oratio que grauis est & expolita Laudatur. illa qdem. sed non omnino nisi recta scribendi ratio ad reliquam orationis dignitatẽ accedat. Et licet hujusce rei suæ ars quedam sue cõsuetudo abeuphonie ratione atq; usu maxime profecta tum eruditæ tum copiose scripta apud nr̃os inveniat. Tamen quia no facile cum aliquid quærimus id usui nro succurrit inutile no judicaui si expomentariis antiq̃ra ea que diffusa multis locis legerã quasi unũ in corpus redigerem. Et ad certam lege aliqua ordinem q̃ reuocarem. Erit itaq; ame in scribendo modus quidam ac ordo attendẽdus qua aliqua inventione noua ratio excogitada. Et quia in omi arte & disciplina hẽ est a majoribus nris optima ratione adhuc usq; tps obseruatu Vt grãmatici ita vero de qbus agendũ ẽ p̃mo tantur. Absce vetere majore instituto no discedam. Idemq; in parte ista diligenter suadi & ame video. Primum igitur cor̃o verborũ

Euphonia

a pribus

Ars tradet quoꝝ usus frequentior est & ꝝ̄qbus
sepius de recta scribendi via abbis recedituꝝ
q̄ min̄ ꝯ̄scitati sit minus q̄ hac una ī̄pte erudiri.
Secundus igit̄ Locus erit ut quedam penes lr̄ās
ordinem sb̄iciam tam ꝯ̄posita q̄ simplicia: ne-
quis inquirendo aut falli possit aut aliquo
inutili mō affici. Tertio de qbusda agit̄ur
que & si nulla d̄. cum diptongo scribenda esse
nō diptongo nō solum ars ab auctoribꝫ gram-
matice tradita: sed & oratoꝝ & poetaꝝ usus
approbat. Vltimum erit ut de ratione ꝓnū-
tiandi quantum ex usu veterū & modernoꝝ
dicere potuī ꝓcepta aliqua tradant̄ ꝯscribā
qua in parte non nulla afferam exempla qb⁹
omia pulctoꝝ gra diluciduꝫ cognosci possūt.
Vt qui pulctandi rationem seq voluerit nedū
arte quid obs̄uandum sit intelligat sed etiam
mutatōe aliqua usuq doctoꝝ hominū adjuuet.
Et quia compositio lr̄ās sepe mutat subet hut
ex quo nō parua inscribendo oritur varietas
cum alia verba alia ndam lr̄am gemināt alia
non. Ab hac parte incipiendum videt ut pmū
abbis que cū ad ꝓpositas componūt. & deinde
ꝑ secundum ordinem suū prosequemur.

Ad ꝓpositionem cum qbusdam dictionib⁹ ꝯpo-
situm mutare d in consonātem a qua sequēs
dictio incepit cum qbusdam abire ere cū qbus-
dam ꝑ ad integram retinē tolitis est Prisc⁹ianus

BIBLIOTECA COMUNALE DI SIENNA

cesariensis li° artis grāmatice c°. ¶ Mutatꝫ itaq; huj ꝓpositionis in c vel g vel ct vel L. vel n. vel p. vel R. vel s. vel t. Si cōponant cū dictiōe incipiēte a aliqua ꝺictarū cōsonantiū qualeſ ſunt cumbo fero gero Ludo nūcio pono rideo ſurgo tollo & his ſimileſ. quare neceſſe erit i huj modi cōpoſitōe talem cōſonantem geminari C ut accumbo. f. ut affero. g. ut aggero. L. ut alludo. n. ut annūcio. p. ut appono. R ut arrideo. ſ. ut aſſurgo. t. ut attollo. Idem ē in ceteris ad hūc modum compoſitis tenendum.

cumbo.

Accumbo
Affero
Aggero. Aſſurgo
Alludo. Attollo.
Annuncio
Appono
Arrideo

D. Vero in eadem ꝓpōe abiecit ſi cōpoſita cū hoc verbo pario quod miror p̄termiſſum fuiſſe a p̄ſciano cū p̄ma de apio breuis inueniat neceſſe fuit d. in cōpoſitōe ſtrahi et ſcribē. aperio per ſimpleꝛ. p. quod p̄ totam ſuam declinationem & in compoſitis eſt intelligendum. Placet eām hoc in uniuerſum ꝓcipi niſi ſpalis a genē exceptio fiat. ut quā ſcribendi ratiōem primitiua ſiue ſimplicia obſeruāt. eandem quę ab his deriuantē aut cōponuntē p̄ totam ſuā in flexionē attendat. ¶ Subtrahit & ſecundum Priſcia. d. in q̄bus dam cum ad compoſitus cū dictione ſnoꝛpiente a gn. a ſp. vel ſc. Vt agnitus aſpectus ſcecto. ſnq̄bus nec. g. nec. ſ. poteſt geminari. ¶ Conſueuerūt moderni dubitare de hoc uerbo cum illud componit cum ad ꝓpōe

p̄ſcia. cum q̄b. d. ſtrahit

Agnitus
Aſpectus
Aſcendo

BIBLIOTECA COMUNALE DI SIENA

utrum integra ꝓpositio maneat An mutet in .s. alys
cõcidentiam vitandam asserentibus & scribendum
de hac uerbo esse adsum ne si assum dicamus significare aliud
assum videamur. Alys ꝙ affirmantibus d mutat in .s.
quam opinionẽ cum usu majoꝝ cũ magnis & auc-
toribus tuentur. Ego ꝙ cum arti multa cõcedẽda
esse judicem. Plura tum usu attribuenda arbitror.
neq; hominem indocti sed bi quibus inest Auctoritas
sequũt vetustissimos Auctores tn integrã ꝓpo-
sitionem seruasse nõ solum in hoc verbo adsum sed
fere in omnibus alys cõpositis quibusdam tamen codi-
cibus legi numq; enim ꝓpositionẽ in cõpositiõe
mutabat sed integram ut erat retinebat. Se-
miuocales enim geminare diu nõ fuit usitatissi-
mi moris. Quoties ergo aliqua consonas eat
geminanda signum quoddam sup eam simplici
faciebat ut talem consonantem judicaret esse
geminandam & signum illud virgula quadam
cõtractam ad formã semicirculi idem obseruabat.
Quinti 1 Quintiliano teste in syllaba producenda qbꝺa
dictionibus a hoc ẽquocationis tollende causa
supra quã syllabam quandam significabat apicẽ
Vt significationis diuersitas proꝺuctione & pro
ducto apice agnosceret. Puta malus utrũ arbo-
rem sig[t] an hominẽ non bonũ Apice distinguebat
quẽ tenuerunt abbis qui post illos Antiquores
fuerũt cõceptã multis locis fuit. Vt quousq;
Cicero inuitatã ut & Ciceronis temporibꝰ paulu-

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

infra

Infra quotiens .s. Lrā media vocalīū Longarū
vel sb uocta Longis esse geminabat. Vt cauſſe caſu
quo & ipm Virgilium q̄ ſcripſiſſe manī ꝙ pe-
docent. uta enim ap Quintilianū legi. quārus
abbis qui illos ſequuta ſunt ea ſcribendi Ratio
no ſit recepta. ſed ad poteſ illos redeo. Placet in
orthographya ſemiclum de medio ſublatū &
potius cōſonantes geminarq quibus locis ſunt ge-
minande. Nollem aūt in producendis ſillabis
apex ille eſſet alibrarys inſcribendo neglectus
ſed morem potius grecoꝝ imitaremur q̄rtis
ſillabis in dictione ſuos accentus deſup adiciūt
nominibus ac figuris diſtinctos quibus vel ſig-
ficatio diſtinguat vel ipā voꝝ ꝓp quā ꝓnapalr
accentus inuentus fuit ſuo quodam habitu &
modo terminetur. Sed de his ſatis quod ad hāc
Rem actinet de ꝯceptis ſcribendi agamus.
Moderni itaq; mimō Antiquitatis admiratoreſ
quibusdam locis vetuſtiſſimos illos inſcribendo
ſequuti ſūt. ſed ut orbatoreſ bi magis ſint imitā-
di qui michi internos & illos poteſ fuerūt ſta
inbus q̄ de grāmatica ſcripta repuūt nec Anti
quiſſimos nec noviſſimos ſed eos qui ꝓſe illis An-
tiquitatis moderatioreſ ẽ ptiterūt inmutādos
eſſe cenſeo. & noꝝ michi ꝓcepſ omniū vſus
eſt ꝓbi. ariſtarchenſis. Nec dubito q̄ Angelio
q̄ & Quintiliano que á Sꝛvio q̄q; locis qbus
dam & Varrone de orthographia ſcripta cōpūt

Cauſſe-
caſſu.
Virgili?
Quin.

Priſca.
Anio agelio
Quintilian.
Seruius
Varro

Magnam hr̃e Auctoritatẽ & esse doctoꝝ hom̃
usu probata sed panca admodũ ac sparsa in
suis Libris Leguntur. Ab hoc ꝙ & plurima. Et
in uno Loco accuratissime de Ratione scribẽdi
p̃cepta referuntur. Placet itaq; ut eo diuertam
mur unde digressi sumus. hoc verbum assum
ꝑ duplex s. scribi cũ nõ excipiat abbis in gbus
d. hui⁹ p̃positionis in s mutat. quãus forte ob
cidentur vitande ratio suadere videbat ut pre-
positio s mutata in eo remaner & scriberetur
adsum potuiq; assum quod multi hodie ut
diximus sequuntur Judicantes p̃cepta graviore ee
pronũciatam si p̃positio integra remaneret.
q si d in s conuertat. Pis itaq; quibus locis d.
in hac p̃positõe ad. mutet inconsonatez. A qua
simplex dicto cum qua componit incipit etiam
quibus sb trahitur. In ceteris ꝙ d. mutata rema-
net ut adhibeo ex ad & habeo Aduoco adquiro
Frequenter tam ꝑsci. legisse se testat. f. vel. l.
vel n. vel. ct vel s. sequentibus d. scriptam
ad fatur. adludo. Admitor Adrideo. adsumo qd
magis errore scriptoꝝ q Ratione fiere putat.
Nam quis sit differentior Euphonie cum eadem
cõsonante sequente malus transferat. d. in als
nõ nocere affirmat. cum dicat affectibus alludo
& assiduus bene sonet. Cum aũt affatur allu-
do assiduo mala euphonia putet. de adsum m
emil dicit & quo videtur ei placere p duplex

Pduplex. s. assum.

Ingbus. d. nõ mutat
Adhibeo
Aduoco
Adquiro

Affectus.
Alludo
Assiduus.

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

s debeo

ſ debere ſcribi. // Hec ſunt que de ad ppo-
ſitoē quantū ad compoſitū compata habuj
Reliquum eſt ut dicat ut reddat cauſa.
Q na re dictione incipiente a gn vel ſp vel ſc
d huj ꝓpoſitionis ad ſicum aliqua hujmodi cōpo
natur nō mutat nec ſed abicit. // Priſcianus i.
pma artis gramatice parte cum de orthogrophia
ꝑcepit non ſolum judicio auctū nō recepi ut
una & eadem conſona geminarq poſſit alia con
ſolante ſequente ſed & artem amajoribus tradi
tam repugnante niſi muta ſit ante liquidam.
i. niſi conſona que ſeqt mutam geminatā ſit L
aut R. ſunt enim mute nouem. ſ. B. C. D. F. G. K.
Q. P. T. Liquide q dequibus in hac parte loquim
dut. L. & R. huic licet eandem conſonantē gemi
nare ſignalis ꝓceptio uideat ut Affluo aggdior
Effluo effrango diffluo diſſico ſuffundo ſuffragor
Nec ſolum hec habet locū incompoſitis. ſed q in
ſimplicibus fuit ſit una duplex conſona fuit
Eadem cōſona geminata. nūq enim conſo cadē
ut dictum eſt poteſt ad conſonantem alia gemi
nare niſi ad L. aut R. nichil itaq miſcum. ſi ſpla
paulo aūs inquit iſtam ꝓpoſitam ad nō mutare
ſed abycere incōpoſitē ſequente gn vel ſp vel ſc
ut Agnoſco Aſpicio aſcendo. // Licet autē plauno
nedum ſ. ſed etiam Et eandē minime poſſe ge
minarq alia cōſonante que neq L neq r ſit immē
diate ſequente & cadente quam ſine ulla ex
ceptiē regulam uult intelligi. Cui hec ſunt

Priſa.

Mute. nouē.
B. C. D. F. G. K.
Q. P. T.
Liquide. L. R.

Affluo
Aggredior
Effluo
Effrango
Diffluo.
Diſſicco
Suffundo
Suffragor.
Priſ

Agnoſco
Aſpicio
aſcendo

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA